GEMEENTE BORNE

Nummer: 21int00578

Nota Inspraak

Concept Energievisie Borne

Ambtshalve wijzigingen Energievisie Borne.

Voor de leesbaarheid en duidelijkheid van de Energievisie worden de volgende ambtshalve wijzigingen c.q. aanvullingen ten opzichte van de Concept Energievisie voorgesteld:

Hfd. 5.1 blz. 22: wordt gewijzigd van het inzicht in de maatschappelijke kosten en baten en in de energieverbruikskosten voor bewoners in de Transitievisie Warmte (TVW) naar inzicht daarin in het Wijkuitvoeringsplan (WUP).

Hfd. 5.6 blz. 33: toegevoegd is op welke wijze het Cegoia model input heeft geleverd voor de voorgestelde keuzes op wijkniveau. CHECK.

Hfd. 6.1 blz. 45: toegevoegd is dat de uitgangspunten voor de ruimtelijke inpassing en voor maatschappelijke en financiële participatie in een separaat vast te stellen toetsingskader zullen worden uitgewerkt.

Hfd. 6.3 blz. 47: de kaartlaag “zon op daken” wordt separaat opgenomen. De kansenkaart zon is specifiek bedoeld voor kansen voor grondgebonden zonnevelden/zonneparken. Het integreren van de kaartlaag “zon op daken” zorgt voor verwarring. Voor de kansen voor “zon op daken” wordt derhalve een aparte kaart opgenomen..

Hfd. 6.3 blz. 47: toegevoegd is dat voor zonneparken > 4.3 ha een vormvrije MER gevraagd wordt. En dat voor windprojecten eveneens een vormvrije MER beoordeling (of MER Plicht voor windlijnen van minimaal 3 windturbines)gevraagd wordt. CHECK.

Hfd. 6.5 blz. 53: toegevoegd dat gestreefd wordt naar meervoudig ruimtegebruik.

Hfd. 6.5 blz. 54: Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op land van de van Nederlandse Wind Energie Associatie (NWEA) gewijzigd van 2016 naar 2020.

INSPRAAKREACTIES

Zienswijze 1.

Samenvatting inhoud
In de zienswijze worden zowel een aantal tekstuele verbetervoorstellen als inhoudelijke aanvullingen en adviezen op het gebied van energiebesparing voorgesteld.

Reactie gemeente
In de zienswijze wordt gevraagd hoe bewoners geholpen kunnen worden bij het verkrijgen van een energielabel?
Het verkrijgen van een energielabel is een wettelijke verantwoordelijkheid van de huiseigenaar (sinds 1-1-2021). Die heeft er uiteindelijk ook profijt van: een hoog en betrouwbaar label verhoogt de waarde van het pand. Ondersteuning bij het verkrijgen van een energielabel kan worden aangevraagd via het platform Energie van Borne: www.energievanborne.nl .
Een groep eigenaren kan bijvoorbeeld op eigen initiatief een collectieve aanbesteding doen bij energietaxateurs.

In de zienswijze wordt duidelijkheid gevraagd onder welke omstandigheden een gebouw met een industriefunctie toch een energielabel dient te hebben. Bij een transactiemoment (verkoop, verhuur of oplevering) van gebouwen waarin naast de industriefunctie ook meer dan 50 m2 aan andere wel energielabel-plichtige gebruiksfuncties aanwezig zijn, is een energielabel verplicht voor die (combinaties van) gebruiksfuncties.

In de zienswijze wordt in relatie tot isolatiemaatregelen aandacht gevraagd voor ventilatiemogelijkheden van een woning. En wordt benoemd dat de luchtdichtheid van nieuwbouwwoningen een belangrijke factor voor de energieprestatie betekent.

In de zienswijze wordt de suggestie gedaan om HT warmtenetten in de zomermaanden tijdelijk uit te schakelen. Om op die manier energie te besparen. Uitschakeling impliceert echter de noodzaak voor een additioneel (waarschijnlijk elektrisch) systeem op momenten van warm water behoefte.

Advies
Naar aanleiding van de zienswijze wordt voorgesteld om in de visiepijler energiebesparing de rol van ventilatie in de tekst op te nemen. Voor het overige leidt de zienswijze niet tot aanpassing van de concept energievisie.

Zienswijze 2.

Samenvatting inhoud
In de zienswijze wordt gevraagd om bij de ontwikkeling van duurzame initiatieven in het grensgebied van buurgemeenten, omwonenden in buurgemeenten te betrekken omwille van maatschappelijk draagvlak en mogelijkheden tot financiële participatie.

Reactie gemeente
Dit is een terecht aandachtspunt.

Advies
Voorgesteld wordt de tekst op blz. 53 van de Energievisie op volgende wijze te wijzigen van “belanghebbenden in de gemeente” naar “belanghebbenden in de directe omgeving”.
De tekst op blz. 54 van “inwoners van Borne” aan te vullen met “en inwoners van buurgemeenten”.

Zienswijze 3.

Samenvatting inhoud
De zienswijze geeft aan de hand van een op persoonlijke titel doorgevoerde kwantitatieve analyse weer dat de vanuit het Nationaal Klimaatakkoord door te vertalen opgave voor opwekking van duurzame stroom uit zon en wind op regionaal schaalniveau (RES-Twente) en op lokaal schaalniveau (Energievisie Borne) tot 2050 niet haalbaar zal blijken te zijn op basis van met name ruimtelijke beperkingen en op basis van een grote mate van systeem inefficiëntie.

Verder worden in de zienswijze zorgen geuit over de regels met betrekking tot geluid en slagschaduw voor windturbines. En worden adviezen gegeven hoe de gemeente Borne zou moeten omgaan met wet- en regelgeving en met participatie bij duurzame opwekinitiatieven.

Ten aanzien van de structuur van de Energievisie Borne wordt gepleit voor een meer projectmatige structuur.

Reactie gemeente
In de kwantitatieve analyse voor zowel de RES Twente als voor de Energievisie Borne geeft indiener een extrapolatie weer van duurzame energieopwekking uit zon en wind tot het jaar 2050.
In de RES Twente en in de Energievisie Borne is bewust niet verder gekeken dan een opgave, respectievelijk bijdrage, tot het jaar 2030. Om daarmee ruimte te bieden voor innovatieve methoden van duurzame energieopwekking en –opslag na 2030.
In de Energievisie Borne is daarbij bewust rekening gehouden met de ruimtelijke draagkracht van het grondgebied van de gemeente Borne. Door de hoogte van de bijdrage die Borne tot 2030 levert aan de RES opgave te relateren aan het grondoppervlakte van de gemeente Borne versus het grondoppervlakte van de Regio als geheel.
De analyse biedt wel een terechte waarschuwing dat in de duurzame energieopwekking niet volstaan kan worden met zon en wind. En dat verbreding van de energiemix na 2030 noodzakelijk lijkt.

Regels met betrekking tot landschappelijke inpassing, milieutechnische en gezondheid technische aspecten en met betrekking tot participatie vinden hun detailuitwerking in een separaat vast te stellen Toetsingskader Energie Initiatieven. De Energievisie beperkt zich in die zin tot de uitgangspunten.

De Energievisie Borne geeft een globale richting aan waarlangs we in de gemeente Borne met elkaar willen toewerken naar een CO2-neutrale samenleving. Door de route al aan de voorkant vast te willen leggen in een projectmatige structuur zien we het risico dat de beweging die we met elkaar willen maken aan flexibiliteit zou kunnen inboeten. De visie willen we daarnaast periodiek herzien en bijstellen op basis van nieuwe inzichten.

Advies
De zienswijze geeft geen aanleiding tot een aanpassing van de Energievisie Borne.

Zienswijze 4.

Samenvatting inhoud
Indiener van de zienswijze mist de argumentatie waarom “van het aardgas” als strategie wordt ingezet op weg naar een CO2-neutrale samenleving. Volgens indiener kan volstaan worden met de twee andere visiepijlers in de Energievisie: energiebesparing en duurzaam opwekken. In de Concept Transitievisie Warmte wordt voor de wijk Wensink-Zuid een Hoge Temperatuur Warmtenet als kansrijk gezien. Indiener twijfelt aan de duurzaamheid (aanvoer van afval en verbranden van afval leidt tot extra CO2 uitstoot), aan de betrouwbaarheid/continuïteit (restwarmte uit afvalverbranding, maar we willen juist steeds minder afval) en aan de betaalbaarheid (aangegeven wordt dat de jaarlijkse verbruikslasten van een HT warmtenet ten opzichte van aardgasverwarming ca. € 500 per huishouden per jaar hoger zouden liggen).

Indiener maakt zich zorgen over de bevoegdheid van de gemeente om wijken van het aardgas af te sluiten zodra er een duurzaam alternatief beschikbaar is. En bij aansluiting op het HT warmtenet overgeleverd is aan één warmteleverancier.
Indiener adviseert om eerst volop in te zetten op verduurzaming van woningen om het energiegebruik te reduceren. En in de overstap naar een aardgasvrij duurzaam alternatief te wachten tot zich opties aandienen waarbij gebruik kan worden blijven gemaakt van de beschikbare gasinfrastructuur. Daarbij wordt vooral gedacht aan waterstofgas.

Reactie gemeente
Op weg naar een CO2-neutrale gemeenschap liggen er 3 strategische acties voor:
1) energiebesparing waar dat mogelijk is. Alles wat je niet gebruikt hoef je ook niet op te Wekken;
2) afscheid nemen van fossiel aardgas. Op grond van het Nationaal Klimaatakkoord en het kabinetsbesluit na 2022 te stoppen met aardgaswinning in Groningen heeft Nederland de verplichting op zich genomen tot 2050 alle gebouwen aardgasvrij van duurzame verwarming te voorzien. Gemeenten hebben daarom een wettelijke verplichting gekregen wanneer ze dat op wijkniveau denken te gaan doen en welke alternatieve duurzame warmtebron daarvoor het meest geschikt lijkt. Het van het aardgas af gaan van onze woonwijken is daarmee geen vrijblijvende actie, maar een verplichting waar we met elkaar aan zullen moeten werken.
3) het elektriciteitsgebruik de komende decennia volledig (100%) duurzaam op te wekken.

Belangrijke uitgangspunten waar alternatieve duurzame warmtebronnen aan moeten voldoen zijn duurzaamheid, betrouwbaarheid/continuïteit van levering en betaalbaarheid. In de gezamenlijke uitwerking van wijkplannen zal wat betreft de haalbaarheid van een HT warmtenet voor Wensink Zuid steeds aan deze uitgangspunten getoetst worden.

Duurzaamheid:
Restwarmte is warmte die vrijkomt bij een bedrijf of een industrieel proces en voor dat bedrijf niet meer nuttig te gebruiken is. Zonder aansluiting op een warmtenet wordt deze warmte ongebruikt afgevoerd naar de omgeving, bijvoorbeeld met behulp van warmtewisselaars aan de buitenlucht. De duurzaamheid van restwarmte is afhankelijk van de extra energie die nodig is om de warmte te benutten. Restwarmte wordt CO2-neutraal, of bijna CO2-neutraal, beschouwd als er geen (of nauwelijks) extra energie nodig is om de warmte te onttrekken en aan de eindgebruiker te leveren.

Twence heeft diverse energiebronnen. De voornaamste energiebronnen voor warmte zijn op dit moment de biomassa-energiecentrale en de afvalenergiecentrales. Daarnaast heeft Twence geïnvesteerd in diverse mogelijkheden om restwarmte uit processen te benutten.
De energiebronnen van Twence zijn voor een groot deel of volledig duurzaam. Het percentage duurzaamheid van de afvalenergiecentrales is daarbij afhankelijk van het aandeel biogeen materiaal. Restafval bestaat voor ongeveer 50 à 53% uit biogeen materiaal. Warmte opgewekt met het biogene deel is duurzame warmte.
Omdat biomassa geen materiaal bevat dat gemaakt is van fossiele brandstoffen, geldt deze energie als 100% duurzaam. Daarbij kiest Twence bewust voor het verwerken van biomassastromen die op dit moment niet geschikt zijn voor materieel hergebruik (afvalhout). Twence maakt dus geen gebruik van biomassa die speciaal voor energieproductie wordt verbouwd.
De installaties van Twence maken gebruik van uitgebreide rookgasreinigingsinstallaties. Op deze wijze voldoen de installaties aan strenge eisen die worden gesteld aan luchtemissies op grond van het Activiteitenbesluit. Jaarlijks wordt door Twence in het jaarverslag een overzicht gegeven van de luchtemissies van de biomassa-energiecentrale en de afvalenergiecentrales (zie https://jaarverslag.twence.nl/facts-figures/). Daarnaast werkt Twence aan de afvang van CO2, om deze vervolgens nuttig te gebruiken in bijvoorbeeld de glastuinbouw, waardoor de duurzaamheid van de warmte nog verder toeneemt.

En uiteraard is het belangrijkste aspect van duurzaamheid het feit dat door de overstap van aardgas naar restwarmte de inzet van fossiele brandstoffen vermeden wordt bij afnemers die zijn aangesloten op een warmtenet.

In de gezamenlijke uitwerking van de WUP zal een kwantitatieve analyse uitgevoerd worden van de verwachte CO2 uitstoot van de wijk op basis van het warmtenet (waarbij gekeken wordt naar de hele keten van aanvoer afval, verbranding en warmtelevering) versus de huidige CO2 uitstoot van de wijk op basis van aardgasverwarming.

Betrouwbaarheid:
Twence is voor het te ontwikkelen regionale warmtenet in eerste instantie de voornaamste producent van warmte. Twence heeft diverse warmtebronnen die gezamenlijk voor een hoge leveringszekerheid zorgen. Een belangrijk vraagstuk bij warmteproductie uit biomassa-afval en restafval is de continuïteit van de beschikbaarheid. Het inzetten op een circulaire economie vermindert weliswaar de hoeveelheid afval, Twence voorziet echter voldoende beschikbaarheid van biomassa en restafval op de langere termijn.
In de RES Twente wordt ingezet om zoveel mogelijk lokale en/of regionale (rest)warmtebronnen op het regionale warmtenet te laten voeden. De inzet van het regionale warmtenet voor de verwarming van woonwijken heeft een direct en positief effect op de opgave voor duurzame opwekking van elektriciteit: hoe meer wijken collectief aangesloten kunnen worden, hoe lager de behoefte in deze wijken om voor individuele elektrische oplossingen te moeten kiezen. Naast de benutting van warmte van Twence, wordt daarom zoveel mogelijk ingezet op het voeden door verschillende warmtebronnen uit de regio om de warmtelevering op de lange termijn te borgen. Zo wordt in Twente ook gekeken naar bijvoorbeeld geothermie als voedingsbron voor het regionale warmtenet.

Betaalbaarheid:
Eén van de onderdelen binnen het uit te werken wijkplan zal het opstellen van een business case voor de wijkaansluiting zijn om op basis daarvan te kunnen beoordelen of de transitie voldoet aan het uitgangspunt van betaalbaarheid. Betaalbaarheid kan in dit geval gedefinieerd

worden als “niet meer dan de actuele verbruikerslasten op basis van aardgas”. Dit wordt ook wel “woonlastenneutraal” genoemd.

De tarieven die door het ACM jaarlijks worden gepubliceerd maken onderdeel uit van de Warmtewet. Dit zijn maximum tarieven en hierbij geldt het Niet-Meer-Dan-Anders-principe. Dit houdt in dat het verbruik van een andere energiebron niet meer dan een aardgasketel mag kosten. Overigens zijn de tarieven die nu nog gehanteerd worden door het ACM gekoppeld aan de gasprijs. Met de nieuwe Warmtewet 2.0 op komst wordt dit losgelaten, omdat de verwachting is dat de gasprijzen (stijging belasting op aardgas) de komende jaren zullen toenemen. Wat we zien in de praktijk is dat de tarieven die door warmtenetbedrijven gehanteerd worden lager liggen dan de maximum tarieven van het ACM. Bij de uitwerking van de businesscase maakt ook de jaarlijkse energierekening onderdeel uit van de toets dat de woonlasten niet mogen stijgen.

Het wijkcomité vraagt zich af of het Warmtenet de prikkel bij bewoners niet wegneemt om de woning te verduurzamen?
Ook bij een HT-warmtenet is de prikkel nog zeker aanwezig om energie te besparen door energetische maatregelen aan de woning of het aanpassen van gedrag van bewoners. Hierin investeren levert minder energieverbruik en daarmee lagere energiekosten. Dus het blijft belangrijk om te kijken welke energetische maatregelen getroffen kunnen worden om energie te besparen. Energie die je niet verbruikt, hoeft ook niet opgewekt te worden en scheelt in de portemonnee. Wat wel meespeelt is dat het niet noodzakelijk is om direct energetische maatregelen te treffen. Je kunt de investeringen uitsmeren over de tijd en daarmee ook bepalen wanneer dit financieel het beste uitkomt. Als verduurzamen van de woning lonend is, dan is de prikkel wel degelijk aanwezig om hierin te investeren. Daarnaast zijn er oudere woningen waarbij het fors investeren in het verduurzamen van de woning niet lonend is. Deze woningen zijn afhankelijk van een HT-bron of misschien een MT-bron en kan de afweging gemaakt worden in hoeverre energetische maatregelen lonend zijn.

De bevoegdheid van de gemeente om een wijk af te koppelen van het aardgas is er nu nog niet. De exacte uitvoering hiervan is ook nog niet bekend. Dit zal ook niet meteen een aansluitplicht voor het warmtenet zijn. Het alternatief om een individuele oplossing toe te passen blijft waarschijnlijk bestaan, bijvoorbeeld een all-electric warmtepomp. Hierdoor is er voor de warmteleverancier de prikkel om een gunstig aanbod te doen voor de warmtelevering. Indien dit niet gunstig genoeg is zal immers een deel van de woningen overstappen op all-electric. Vanuit maatschappelijke kosten oogpunt is het niet wenselijk om drie infrastructuren in stand te houden, uiteindelijk betalen we deze gezamenlijk.

Waterstof zal een rol spelen in het energiesysteem. Het energiesysteem zal echter een mix zijn van verschillende energiedragers. Waterstof zal naar de huidige inzichten enkel ingezet worden in woningen die anders lastig te verduurzamen zijn. Het is te kostbaar om er alle woningen mee te verwarmen. Daarnaast is het nog zeer onzeker hoe groot de rol zal zijn van waterstof. Deze is nog erg afhankelijk van overvloedige beschikbaarheid van duurzame elektriciteit en techniek ontwikkeling. De gasnetten worden pas verwijderd als we er zeker van zijn dat deze geen toekomstige andere inzet hebben.

Advies
In de Energievisie sterker benadrukken (hoofdstuk 5.7) dat er voor Wensink Zuid geen sprake is van een onomkeerbaar proces van afkoppeling van het aardgas en aansluiting op een warmtenet. Door samen met bewoners aan een Wijk Uitvoering Plan te werken wordt de

haalbaarheid van deze transitie onderzocht. Pas indien aan de uitgangspunten van duurzaamheid, betrouwbaarheid en betaalbaarheid kan worden voldaan zal tot realisatie besloten worden.
Voor het overige geeft de zienswijze geen aanleiding tot een aanpassing van de Energievisie Borne.

Zienswijze 5.

Samenvatting inhoud
In de zienswijze wordt een oproep aan Borne gedaan om in goed overleg tot een goede ruimtelijke inpassing van de energietransitie te komen langs en rond de Rijkswegen (A1 en A35) waar beide gemeenten in een gemeenschappelijk project met Rijkswaterstaat in participeren.

Reactie gemeente
De gemeente Borne en de gemeente Hengelo stemmen zoekgebieden voor duurzame opwek met elkaar af.

Advies
De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie Borne.

Zienswijze 6.

Samenvatting inhoud
In de zienswijze wordt benadrukt dat nog geen gesprekken met indiener is gevoerd over duurzame opwekinitiatieven in de directe omgeving. Indiener roept op om prioriteit te geven aan zon op daken en in een gezamenlijke overheidslobby te streven naar prolongatie van de salderingsregeling voor zonnepanelen.
Indiener pleit voor het ongeschikt aanduiden van de windlocaties die rond het knooppunt Azelo als mogelijk geschikt in de kansenkaart voor wind zijn opgenomen.

Reactie gemeente
In het kader van het brede gemeenschappelijke project van Rijkswaterstaat en gemeenten voor een Duurzaamheidsroute langs de A35, zal dit jaar een omgevingsproces gestart worden. Daarvoor zal indiener ook uitgenodigd worden.
Bij het ontwikkelen van concrete initiatieven zal er zo wie zo een verplichting zijn voor initiatiefnemers om draagvlak en lokaal eigenaarschap te organiseren. Richtlijnen daarvoor worden uitgewerkt in een separaat vast te stellen toetsingskader.

Zon op daken kent prioriteit voor de gemeente Borne, conform de provinciale zonneladder. De opgave is echter zodanig (qua hoeveelheid bij te dragen opwekcapaciteit tot 2030) dat we niet volgtijdelijk kunnen realiseren. Derhalve zullen gelijktijdig ook grondgebonden projecten gefaciliteerd worden.

In de kansenkaarten wind is rekening gehouden met de aanwezigheid van woningen en zijn de geadviseerde geluidscontouren toegepast. Dit heeft geleid tot een mogelijke geschiktheid.
Op basis van aangescherpte criteria voor zoeklocaties voor wind blijft het zoekgebied rond het knooppunt Azelo gehandhaafd, maar zal het zoekgebied, op basis van een ingezet traject om te komen tot regionale clustering van windlocaties, (voorlopig) niet vastgesteld worden in de Energievisie Borne.
Indien het zoekgebied rond het knooppunt Azelo op termijn alsnog vastgesteld zou worden en er sprake zou zijn van concrete initiatieven voor de betreffende locatie dan dient specifiek onderzocht te worden wat de geluidseffecten en effecten van slagschaduw zijn op deze woningen.
Opbrengsten van windturbines en bouwkosten zijn onderdeel van een concreet businessplan.

Advies
Op grond van een op 29 september 2020 door de gemeenteraad vastgestelde motie om te komen tot een regionale clustering van duurzame opweklocaties, het proces dat in navolging daarvan gestart is binnen de RES Twente om tot een regionale clustering van windlocaties te komen wordt voorgesteld:
a) de zoekgebieden voor wind op grondgebied van de gemeente Borne aan te scherpen. Vanuit landschapsbeleving wordt voorgesteld om solitaire windturbines uit te sluiten. Daarmee wordt versnippering van opwekcapaciteit in het landschap voorkomen. Voorgesteld wordt om grootschalige windparken uit te sluiten. Omdat het grondgebied van Borne daarvoor te kleinschalig is. Voorgesteld wordt om alleen zoekgebieden in stand te houden die voldoende robuust zijn om een lijnopstelling van minimaal 3 windturbines te kunnen plaatsen. Hetzij volledig op eigen grondgebied, hetzij in een intergemeentelijke samenwerking;
b) de zoekgebieden voorlopig niet vast te stellen in de Energievisie Borne, in afwachting van het proces om binnen de RES Twente te komen tot een regionale clustering.

Het mogelijk geschikte zoekgebied rond het knooppunt Azelo blijft daarmee gehandhaafd, maar wordt voorlopig niet vastgesteld in de Energievisie Borne.
Voor het overige geeft de zienswijze geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie Borne.

Zienswijze 7.

Samenvatting inhoud
In de zienswijze wordt van de gemeente een rol gevraagd in het verder stimuleren van het thuiswerken. En in het streven het aantal verkeersbewegingen te beperken.

In de zienswijze worden voor de toekomst goede mogelijkheden voor waterstofgas toegedicht in de duurzame verwarming van gebouwen. Waardoor deze techniek in de tabel op blz. 29 van de Concept Energievisie meer richting het kwadrant “logische keus voor woningen” zou kunnen verschuiven.

Met betrekking tot duurzame opwek wordt de vraag gesteld waarom de opwekcapaciteit van een zonnepark op Elhorst Vloedbelt niet meetelt voor de bijdrage van Borne aan de opgave in RES-verband. En of de opwekcapaciteit van particulier zon op dak in de monitoring meegenomen wordt.

Omdat grootschalige opwek uit zon en/of wind vooral in het buitengebied zal plaatsvinden, wordt in de zienswijze de vraag gesteld in hoeverre de bewoners in het buitengebied voor de lasten van deze opwek gecompenseerd zullen worden.

Tevens wordt de angst uitgesproken van een ongebreidelde toename van opwekinitiatieven door projectontwikkelaars. Derhalve de vraag in hoeverre de gemeente Borne daar grip op denkt te houden.

In de zienswijze wordt tenslotte aandacht gevraagd voor een inconsistentie in de zoekgebieden van de NOT gemeenten versus de zoekgebieden van de gemeente Borne. Met als vraag in hoeverre er wederzijdse afstemming tussen gemeenten plaatsvindt.

Reactie gemeente
De rol van de gemeente in het verminderen van het aantal verkeersbewegingen is moeilijk. Wel zet de gemeente in op een “modal shift”, dat wil zeggen het proberen te ontmoedigen van verplaatsingen per auto en het aanmoedigen van verplaatsingen per fiets of OV.

Het maken van waterstof uit stroom opgewekt door eigen zonnepanelen is nog niet haalbaar. Er is heel veel stroom nodig om waterstofgas te maken.

De opwek op Elhorst Vloedbelt door Twence wordt naar rato van het aandeelhouderschap van de gemeente Borne in Twence toebedeeld. Dit geldt ook voor opweklocaties van Twence gelegen in andere Twentse gemeenten.
De opwek van particuliere huishoudens gaan we monitoren. Omdat deze bijdragen in het doel om een groot deel van het elektriciteitsverbruik duurzaam lokaal op te wekken. De opwek van particuliere zonnepanelen telt echter op dit moment niet mee voor de te leveren bijdrage aan de RES-Twente.

Ten aanzien van een evenwichtige verdeling van de lusten en lasten van grootschalige duurzame opwek zal zon op grote daken voornamelijk in de bebouwde kom gerealiseerd worden. Voor grondgebonden grootschalige opwek zijn we inderdaad aangewezen op het buitengebied van Borne. Juist door in te zetten op collectief eigenaarschap van de directe omgeving willen we de lusten zoveel mogelijk in het gebied houden.

De gemeente kan grip houden op het aantal grootschalige grondgebonden duurzame opwekinitiatieven door zowel in de Energievisie als in het separaat vast te stellen toetsingskader expliciet op te nemen dat bij het bereiken van de te leveren bijdrage aan de RES, het gemeentebestuur kan besluiten de medewerking aan vergunningaanvragen tot onbepaalde tijd op te schorten.

Met de NOT gemeenten heeft afstemming plaatsgevonden inzake de wederzijdse zoekgebieden voor zon en wind. Daarbij wordt door onze buurgemeenten rekening gehouden met woonkernen, zoals Hertme, nabij de gemeentegrens.

Advies
Geadviseerd wordt in de Energievisie expliciet te vermelden dat medewerking aan vergunningaanvragen voor grootschalige grondgebonden opwek voor onbepaalde tijd geweigerd kan worden indien de bijdrage van Borne aan de RES Twente is gerealiseerd.
Voor het overige geeft de zienswijze geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie.

Zienswijze 8.

Samenvatting inhoud
In de zienswijze wordt gevraagd waarom het landgoed Meulenbroek/Ten Mollenbroeck niet gemarkeerd is in de kansenkaarten voor zon en wind. Terwijl de landgoederen Twickel en Weleveld hierin wel onderscheiden zijn en bovendien als ongeschikt gewaardeerd zijn.
In de zienswijze wordt aangegeven dat op grond van de te verwachten schade voor flora en fauna en te verwachten schadelijke gezondheidseffecten de mogelijk geschikt geachte locatie voor windturbines in de buurt van het landgoed ongeschikt zouden moeten zijn.
Verder wordt ingebracht dat zonnepanelen schadelijke milieueffecten kunnen hebben.
Realisatie van duurzame opwekcapaciteit zal verder een waardedaling van het onroerend goed betekenen.
In de zienswijze worden alternatieven genoemd die minder schade aan het milieu en de omgeving zouden berokkenen: energiebesparing, zon op daken, en zon en wind op bedrijventerreinen.

Reactie gemeente
De landgoederen van Twickel en Weleveld zijn op de kaart aangegeven. Als zijnde de twee bekendste landgoederen.
De status van landgoed is geen criterium om geschikt of ongeschikt te zijn voor duurzame opwek. Daarom zijn ook delen van het landgoed Twickel en Weleveld mogelijk geschikt of geschikt voor zon.
In de kansenkaarten voor wind is rekening gehouden met geadviseerde contouren geluid. Daarnaast zijn windturbines alleen mogelijk geschikt op gronden met een basis landschappelijke waarde.
Op basis van aangescherpte criteria voor zoeklocaties voor wind blijft het zoekgebied in de buurt van dit landgoed gehandhaafd als een mogelijk geschikte locatie om in samenwerking met de gemeente Dinkelland ontwikkeld te worden, maar zal het zoekgebied, op basis van een ingezet traject om te komen tot regionale clustering van windlocaties, (voorlopig) niet vastgesteld worden in de Energievisie Borne.
Indien op termijn het zoekgebied nabij Erve Meulenbroek alsnog vastgesteld zou worden en er zich een initiatief zou voordoen, dan zullen nadere onderzoeken moeten uitwijzen of een omgevingsvergunning zou kunnen worden verleend. Daarbij zullen onder meer eventuele gezondheids- en milieueffecten beoordeeld moeten worden. Voorschriften hiervoor worden opgenomen in het toetsingskader.
Bij landschappelijke inpassing van zonneparken wordt ingezet op meerdere functies, o.a. ruimte voor biodiversiteit en optimale aansluiting bij omliggende natuurgebieden.
Zonnepanelen zullen aan strengen veiligheidsvoorschriften en milieueisen moeten voldoen.

Omtrent eventuele waardedaling van onroerend goed in de nabijheid van zonneparken en/of windturbines zijn ons geen rapportages bekend die de stelling bevestigen.

Met betrekking tot de genoemde alternatieven wordt in de Concept Energievisie Borne ingezet op het stimuleren en faciliteren van energiebesparende maatregelen. In de visie op duurzame opwek wordt zon op daken (in de bebouwde kom en op bedrijfsdaken op bedrijventerreinen) gestimuleerd. De opgave is echter zodanig dat gelijktijdig ook grondgebonden grootschalige opwek ontwikkeld wordt.

Advies
Omdat de status van landgoed geen criterium is voor het al of niet geschikt zijn voor zon of windprojecten, wordt geadviseerd om de contouren van de landgoederen Weleveld en Twickel uit de kansenkaarten te halen. Zodat er niet sprake is van onderscheid tussen de bekende en minder bekende landgoederen op het grondgebied van de gemeente Borne.

Op grond van een op 29 september 2020 door de gemeenteraad vastgestelde motie om te komen tot een regionale clustering van duurzame opweklocaties, het proces dat in navolging gestart is binnen de RES Twente om tot een regionale clustering van windlocaties te komen, wordt voorgesteld:
a) de zoekgebieden voor wind op grondgebied van de gemeente Borne aan te scherpen. Vanuit landschapsbeleving wordt voorgesteld om solitaire windturbines uit te sluiten. Daarmee wordt versnippering van opwekcapaciteit in het landschap voorkomen. Voorgesteld wordt om grootschalige windparken uit te sluiten. Omdat het grondgebied van Borne daarvoor te kleinschalig is. Voorgesteld wordt om alleen zoekgebieden in stand te houden die voldoende robuust zijn om een lijnopstelling van minimaal 3 windturbines te kunnen plaatsen. Hetzij volledig op eigen grondgebied, hetzij in een intergemeentelijke samenwerking;
b) de zoekgebieden voorlopig niet vast te stellen in de Energievisie Borne, in afwachting van het proces om binnen de RES Twente te komen tot een regionale clustering.

Het mogelijk geschikte zoekgebied rond het landgoed Meulenbroek blijft daarmee gehandhaafd, maar wordt voorlopig niet vastgesteld in de Energievisie Borne.
Voor het overige geeft de zienswijze geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie Borne.

Zienswijze 9.

Samenvatting inhoud
In de zienswijze worden landschappelijke randvoorwaarden aangegeven waaraan de inpassing van een zonnepark op de locatie Elhorst Vloedbelt zou moeten voldoen. Tevens wordt verwacht dat bijdragen van initiatiefnemers aan landschapsherstel op de ontwikkellocatie zelf of in elk geval in direct aansluitende gebieden plaatsvindt.
Namens de buurtbewoners van Tusveld wordt plaatsing van windturbines in de mogelijk geschikte zoeklocaties nabij Tusveld ongewenst geacht, op grond van de te verwachten overlast van geluid en slagschaduw. En plaatsing van windturbines in dit gebied leidt tot ongewenste horizonvervuiling.
Buurtbewoners vragen of de gemeente Borne zich wil inzetten om de volledige opbrengst van het zonnepark Elhorst Vloedbelt aan de bijdrage van Borne te kunnen laten toerekenen. Zodat de plaatsing van windturbines annex aan het zonnepark, op basis van de bijdrage van Borne aan de RES Twente, niet nodig is.

Reactie gemeente
Het zonnepark van Twence op Elhorst Vloedbelt valt binnen het bevoegd gezag van de provincie. Bij de vergunningaanvraag beoordeelt de provincie of sprake is van een passende landschappelijke inpassing, van het behoud van waardevolle landschapselementen en van het behoud van biodiversiteit. De provincie heeft daartoe een handreiking laten opstellen door landschapsadviesbureau H+N+S.
Omdat voor deze inpassing een zogenaamde 'Verklaring Van Geen Bedenkingen' nodig is van de gemeente Borne, wordt deze inpassing ook nog specifiek in de gemeenteraad besproken.

In de Energievisie is een kaart opgenomen van de landschapsherstelgebieden. Hierin zijn gebieden aangewezen waar het oorspronkelijke landschap van rond 1900 schade heeft geleden. Binnen deze gebieden zal aan landschapsherstel gewerkt worden.
Investeerders zullen verplicht worden middelen in te zetten voor de landschappelijke inpassing van het initiatief. Indien uit de verplichte afdracht nog middelen resteren dan kunnen die ingezet worden in specifiek voor landschapsherstel aangewezen gebieden.

Op basis van aangescherpte criteria voor zoeklocaties voor wind blijft het zoekgebied in de buurt van Elhorst Vloedbelt/Tusveld gehandhaafd als een mogelijk geschikte locatie om ontwikkeld te worden, maar zal het zoekgebied, op basis van een ingezet traject om te komen tot regionale clustering van windlocaties, (voorlopig) niet vastgesteld worden in de Energievisie Borne.

In de aanwijzing van mogelijk geschikte locaties voor windturbines is rekening gehouden met de adviesnormen m.b.t. geluid. Mocht op termijn het zoekgebied in de buurt van Elhorst Vloedbelt alsnog vastgesteld worden en er zich concrete initiatieven voordoen, dan zullen geluidsnormen en slagschaduw specifiek onderzocht moeten worden.

De opbrengst van het zonnepark van Twence op de Elhorst-Vloedbelt wordt slechts naar rato toebedeeld aan de opgave die Borne moet leveren. Dit zijn afspraken die in Regio-verband met Twence gemaakt zijn. Dit geldt overigens ook voor Twence locaties gelegen in andere gemeenten.

Advies
Op grond van een op 29 september 2020 door de gemeenteraad vastgestelde motie om te komen tot een regionale clustering van duurzame opweklocaties, het proces dat in navolging gestart is binnen de RES Twente om tot een regionale clustering van windlocaties te komen, wordt voorgesteld:
a) de zoekgebieden voor wind op grondgebied van de gemeente Borne aan te scherpen. Vanuit landschapsbeleving wordt voorgesteld om solitaire windturbines uit te sluiten. Daarmee wordt versnippering van opwekcapaciteit in het landschap voorkomen. Voorgesteld wordt om grootschalige windparken uit te sluiten. Omdat het grondgebied van Borne daarvoor te kleinschalig is. Voorgesteld wordt om alleen zoekgebieden in stand te houden die voldoende robuust zijn om een lijnopstelling van minimaal 3 windturbines te kunnen plaatsen. Hetzij volledig op eigen grondgebied, hetzij in een intergemeentelijke samenwerking;
b) de zoekgebieden voorlopig niet vast te stellen in de Energievisie Borne, in afwachting van het proces om binnen de RES Twente te komen tot een regionale clustering.

Het mogelijk geschikte zoekgebied rond Elhorst Vloedbelt/Tusveld blijft daarmee gehandhaafd, maar wordt voorlopig niet vastgesteld in de Energievisie Borne.
Voor het overige geeft de zienswijze geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie Borne.

Zienswijze 10.

Samenvatting inhoud
In de zienswijze wordt aangegeven dat de locatie Elhorst Vloedbelt te veel ontwikkelingen kent voor de omwonenden. Een mestvergister, een zonnepark en ook nog plannen voor 3 windturbines. Omwonenden zijn hier niet blij mee.
Er is weerstand tegen windturbines in de nabijheid van woningen in verband met geluidsoverlast, slagschaduw, gevaar voor fauna en gezondheidseffecten.
Indiener vindt zonneparken in weilanden lelijk en vraagt zich af wat er met de zonnepanelen gebeurt als de technische levensduur ten einde is.

Reactie gemeente
Twence heeft momenteel geen plannen voor windturbines op de locatie Elhorst Vloedbelt.

Er komt een toetsingskader voor duurzame energie initiatieven. Belangrijk is dat initiatieven op een breed draagvlak van de omgeving moeten kunnen rekenen en dat er sprake is van collectief lokaal eigenaarschap.
Voor het opstellen van de kansenkaarten voor windturbines is rekening gehouden met adviesnormen geluid. Ieder initiatief zal aan wettelijke eisen en aan de normen met betrekking tot geluidsbelasting moeten voldoen. Gezondheidseffecten zijn niet beoordeeld bij het opstellen van de kansenkaarten wind.

Op basis van aangescherpte criteria voor zoeklocaties voor wind blijft het zoekgebied in de buurt van Elhorst Vloedbelt/Tusveld gehandhaafd als een mogelijk geschikte locatie om ontwikkeld te worden, maar zal het zoekgebied, op basis van een ingezet traject om te komen tot regionale clustering van windlocaties, (voorlopig) niet vastgesteld worden in de Energievisie Borne.
Mocht op termijn het zoekgebied in de buurt van Elhorst Vloedbelt alsnog vastgesteld worden en zouden zich hiervoor initiatieven voordoen, dan zal een initiatiefnemer specifieke milieutechnische en gezondheid technische onderzoeken, moeten laten uitvoeren.

De economische levensduur van zonnepanelen is vastgesteld op 15 jaar. De technische levensduur op 25 jaar. Aan de omgevingsvergunning wordt gekoppeld dat na maximaal 25 jaar de grond in oorspronkelijke staat moet worden opgeleverd. Voorschriften daarover zullen in het toetsingskader geborgd worden.

Advies
Op grond van een op 29 september 2020 door de gemeenteraad vastgestelde motie om te komen tot een regionale clustering van duurzame opweklocaties, het proces dat in navolging gestart is binnen de RES Twente om tot een regionale clustering van windlocaties te komen, wordt voorgesteld:
a) de zoekgebieden voor wind op grondgebied van de gemeente Borne aan te scherpen. Vanuit landschapsbeleving wordt voorgesteld om solitaire windturbines uit te sluiten. Daarmee wordt versnippering van opwekcapaciteit in het landschap voorkomen. Voorgesteld wordt om grootschalige windparken uit te sluiten. Omdat het grondgebied van Borne daarvoor te kleinschalig is. Voorgesteld wordt om alleen zoekgebieden in stand te houden die voldoende robuust zijn om een lijnopstelling van minimaal 3 windturbines te kunnen plaatsen. Hetzij volledig op eigen grondgebied, hetzij in een intergemeentelijke samenwerking;
b) de zoekgebieden voorlopig niet vast te stellen in de Energievisie Borne, in afwachting van het proces om binnen de RES Twente te komen tot een regionale clustering.

Het mogelijk geschikte zoekgebied rond Elhorst Vloedbelt/Tusveld blijft daarmee gehandhaafd, maar wordt voorlopig niet vastgesteld in de Energievisie Borne.
Voor het overige geeft de zienswijze geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie Borne.

Zienswijze 11.

Samenvatting inhoud
In de zienswijze wordt aangeduid dat windmolens niet thuishoren in het buitengebied van de gemeente Borne. In verband met landschappelijke schade en schade aan het leefmilieu. Duurzame energieopwekking zou moeten plaatsvinden daar waar de energie ook voornamelijk gebruikt wordt: op daken van woningen en op bedrijventerreinen.

Reactie gemeente
Bij duurzame energieopwekking in Borne ligt een prioriteit dit zo veel mogelijk op daken van woningen en bedrijven te realiseren. De opgave die Borne tot 2030 heeft vereist echter om tegelijk ook om grondgebonden opwek uit zon en of wind te faciliteren.
Bij de zoekgebieden voor wind is enerzijds gekeken naar landschappelijke waarde en anderzijds naar technische aspecten zoals de geadviseerde geluidscontouren. Voor wind zijn alleen mogelijk geschikte zoekgebieden uit de analyse naar voren gekomen.

Op basis van aangescherpte criteria voor zoeklocaties voor wind blijven een aantal mogelijk geschikte zoekgebieden in de gemeente Borne gehandhaafd. Maar zullen deze zoekgebieden, op basis van een ingezet traject om te komen tot regionale clustering van windlocaties, (voorlopig) niet vastgesteld worden in de Energievisie Borne.

Indien op termijn deze zoekgebieden alsnog vastgesteld zouden worden en er sprake zou zijn van concrete initiatieven voor wind in deze mogelijk geschikte zoekgebieden, dan dienen deze specifiek onderzocht te worden op milieu- en gezondheidseffecten.

Advies
Op grond van een op 29 september 2020 door de gemeenteraad vastgestelde motie om te komen tot een regionale clustering van duurzame opweklocaties, het proces dat in navolging gestart is binnen de RES Twente om tot een regionale clustering van windlocaties te komen, wordt voorgesteld:
a) de zoekgebieden voor wind op grondgebied van de gemeente Borne aan te scherpen. Vanuit landschapsbeleving wordt voorgesteld om solitaire windturbines uit te sluiten. Daarmee wordt versnippering van opwekcapaciteit in het landschap voorkomen. Voorgesteld wordt om grootschalige windparken uit te sluiten. Omdat het grondgebied van Borne daarvoor te kleinschalig is. Voorgesteld wordt om alleen zoekgebieden in stand te houden die voldoende robuust zijn om een lijnopstelling van minimaal 3 windturbines te kunnen plaatsen. Hetzij volledig op eigen grondgebied, hetzij in een intergemeentelijke samenwerking;
b) de zoekgebieden voorlopig niet vast te stellen in de Energievisie Borne, in afwachting van het proces om binnen de RES Twente te komen tot een regionale clustering.

Voor het overige geeft de zienswijze geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie Borne.

Zienswijze 12.

Samenvatting inhoud
In de zienswijze wordt aan de gemeente verzocht om bij de realisatie van zonneparken of windturbines alles in het werk te stelen om zicht- en geluidshinder voor de bewoners weg te nemen. Randvoorwaarden voor vestiging van opwekinitiatieven dienen vooraf duidelijk gedefinieerd te zijn.
Duidelijkheid wordt gevraagd wat in de Energievisie onder de kwaliteitsimpuls landschapsherstel verstaan wordt en wat daarbij in gebieden met een basis landschappelijke waarde onder het leveren van een basisinspanning door de initiatiefnemer wordt verstaan. Daarbij wordt gevreesd dat bij het leveren van een bijdrage aan landschapsherstel in andere gebieden dan waar de landschapsverstoring plaatsvindt dit averechts op de maatschappelijke acceptatie werkt. Suggesties worden meegegeven voor een goede landschappelijke inpassing van zonneparken.

Reactie gemeente
De randvoorwaarden voor landschappelijke inpassing en voor participatie zullen opgenomen worden in een separaat vast te stellen toetsingskader. Aanvragen voor vergunningen zullen aan deze randvoorwaarden getoetst moeten worden.
Welke landschappelijke inspanning exact voor gebieden met basiskwaliteit en voor gebieden met een hoge landschappelijke kwaliteit worden verwacht, wordt eveneens in dit toetsingskader concreet uitgewerkt.
Investeerders zullen verplicht worden middelen in te zetten voor de landschappelijke inpassing van het initiatief. Indien uit de verplichte afdracht nog middelen resteren dan kunnen die ingezet worden in specifiek voor landschapsherstel aangewezen gebieden.

Advies
De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie Borne.

Zienswijze 13.

Samenvatting inhoud
In de zienswijze wordt aandacht gevraagd voor bomen en groenaanplant als bron van CO2 opname. Om de CO2 doelen te halen wordt deze actie in de Energievisie gemist. Tevens worden in deze zienswijze voorbeelden aangereikt die leiden tot minder energiegebruik.

Reactie gemeente
Aanplant van meer bomen en groen draagt bij aan de CO2 opname uit de atmosfeer. De gemeente Borne heeft er voor gekozen een Groenvisie op te stellen waarin vanuit het overkoepelende thema Duurzaamheid doelen gedefinieerd worden.
In de Energievisie is ruim aandacht besteed aan de eerste visiepijler “energiebesparing” waarin aangegeven wordt hoeveel impact zuiniger energiegebruik door inwoners heeft en hoe we inwoners hier bewust van maken.

Advies
De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie Borne.

Zienswijze 14.

Samenvatting inhoud
Indiener geeft aan dat de uitrol van de regionale opgave voor het opwekken van duurzame elektriciteit over de Twentse gemeenten niet moet leiden tot een versnippering van duurzame energieopwekking. Gestreefd zou moeten worden naar minder maar voldoende robuuste clustergebieden in plaats van overal wat. Indiener vindt met name de zoekgebieden voor duurzame energieopwekking langs de gemeentegrens met Almelo ongewenst. Enerzijds omdat het bijdraagt aan een te sterke versnippering van kleine locaties (nadelig voor de systeem efficiëntie), anderzijds omdat het contrasteert met het kleinschalige coulisselandschap aan de Almelose zijde (met name rond Tusveld en Bornerbroek) van de gemeentegrens.

Reactie gemeente
De gemeente Borne is het eens dat er voor mogelijke duurzame energieopwekking in gebieden langs de gemeentegrens een goede afstemming nodig is met de buurgemeenten.
De gemeente Borne onderschrijft de visie van indiener een beleidskeuze te maken voor minder maar voldoende robuuste clustergebieden.
Enerzijds leidt dit tot uitsluiting van zoekgebieden voor solitaire windturbines omdat dit tot een te sterke versnippering kan leiden. Anderzijds leidt dit tot uitsluiting van grotere grid of clusteropstellingen. Omdat het Bornse landschap daarvoor te kleinschalig en te gesloten is.
Op basis van een ingezet traject in RES verband om te komen tot regionale clustering van windlocaties, worden de mogelijk geschikte zoekgebieden (voorlopig) niet vastgesteld in de Energievisie Borne.

Advies
Op grond van een op 29 september 2020 door de gemeenteraad vastgestelde motie om te komen tot een regionale clustering van duurzame opweklocaties, het proces dat in navolging gestart is binnen de RES Twente om tot een regionale clustering van windlocaties te komen, wordt voorgesteld:
a) de zoekgebieden voor wind op grondgebied van de gemeente Borne aan te scherpen. Vanuit landschapsbeleving wordt voorgesteld om solitaire windturbines uit te sluiten. Daarmee wordt versnippering van opwekcapaciteit in het landschap voorkomen. Voorgesteld wordt om grootschalige windparken uit te sluiten. Omdat het grondgebied van Borne daarvoor te kleinschalig is. Voorgesteld wordt om alleen zoekgebieden in stand te houden die voldoende robuust zijn om een lijnopstelling van minimaal 3 windturbines te kunnen plaatsen. Hetzij volledig op eigen grondgebied, hetzij in een intergemeentelijke samenwerking;
b) de zoekgebieden voorlopig niet vast te stellen in de Energievisie Borne, in afwachting van het proces om binnen de RES Twente te komen tot een regionale clustering.

De mogelijk geschikte zoekgebieden langs de gemeentegrens met Almelo blijven gehandhaafd, maar worden voorlopig niet vastgesteld in de Energievisie Borne.
Voor het overige geeft de zienswijze geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie Borne.

Zienswijze 15.

Samenvatting inhoud
In de zienswijze wordt een onderbouwing gemist hoe de landschappelijke waarderingskaart tot stand is gekomen en op basis van welke criteria deze is opgebouwd. Zo wordt het criterium “horizonvervuiling” gemist en zou er te weinig rekening gehouden worden met landschappelijke waarden over de gemeentegrens van Borne.
Specifiek gaan zorgen uit naar een nabij gelegen mogelijk geschikte windlocatie, daarbij met name doelend op de mogelijke impact van geluid, trillingen, slagschaduw en gezondheid.

Reactie gemeente
De landschappelijke waarderingskaart is tot stand gekomen op basis van een uitgebreide landschappelijke analyse. Verwezen wordt hiervoor naar de openbare publicatie van de “Landschapsvisie Borne”.
Op basis van aangescherpte criteria voor zoeklocaties voor wind blijft het nabij gelegen zoekgebied gehandhaafd als een mogelijk geschikte locatie om in samenwerking met de gemeente Dinkelland ontwikkeld te worden, maar zal het zoekgebied, op basis van een ingezet traject om te komen tot regionale clustering van windlocaties, (voorlopig) niet vastgesteld worden in de Energievisie Borne.

Indien in een latere fase dit zoekgebied alsnog vastgesteld mocht worden dan zullen met betrekking tot impact van geluid, trillingen, slagschaduw eventuele initiatiefnemers in de toekomst specifiek onderzoek moeten doen waarbij rekening gehouden moet worden met wettelijke bepalingen. Met betrekking tot gezondheid wordt initiatiefnemers gevraagd een gezondheidseffectscreening uit te voeren.

Advies
Op grond van een op 29 september 2020 door de gemeenteraad vastgestelde motie om te komen tot een regionale clustering van duurzame opweklocaties, het proces dat in navolging gestart is binnen de RES Twente om tot een regionale clustering van windlocaties te komen, wordt voorgesteld:
a) de zoekgebieden voor wind op grondgebied van de gemeente Borne aan te scherpen. Vanuit landschapsbeleving wordt voorgesteld om solitaire windturbines uit te sluiten. Daarmee wordt versnippering van opwekcapaciteit in het landschap voorkomen. Voorgesteld wordt om grootschalige windparken uit te sluiten. Omdat het grondgebied van Borne daarvoor te kleinschalig is. Voorgesteld wordt om alleen zoekgebieden in stand te houden die voldoende robuust zijn om een lijnopstelling van minimaal 3 windturbines te kunnen plaatsen. Hetzij volledig op eigen grondgebied, hetzij in een intergemeentelijke samenwerking;
b) de zoekgebieden voorlopig niet vast te stellen in de Energievisie Borne, in afwachting van het proces om binnen de RES Twente te komen tot een regionale clustering.

Voor het overige geeft de zienswijze geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie Borne.

Zienswijze 16.

Samenvatting inhoud
Voor de inhoud van deze zienswijze wordt verwezen naar zienswijze 14.

Reactie gemeente
Voor de reactie op deze zienswijze wordt verwezen naar de reactie op zienswijze 14.

Advies
Op grond van een op 29 september 2020 door de gemeenteraad vastgestelde motie om te komen tot een regionale clustering van duurzame opweklocaties, het proces dat in navolging gestart is binnen de RES Twente om tot een regionale clustering van windlocaties te komen, wordt voorgesteld:
a) de zoekgebieden voor wind op grondgebied van de gemeente Borne aan te scherpen. Vanuit landschapsbeleving wordt voorgesteld om solitaire windturbines uit te sluiten. Daarmee wordt versnippering van opwekcapaciteit in het landschap voorkomen. Voorgesteld wordt om grootschalige windparken uit te sluiten. Omdat het grondgebied van Borne daarvoor te kleinschalig is. Voorgesteld wordt om alleen zoekgebieden in stand te houden die voldoende robuust zijn om een lijnopstelling van minimaal 3 windturbines te kunnen plaatsen. Hetzij volledig op eigen grondgebied, hetzij in een intergemeentelijke samenwerking;
b) de zoekgebieden voorlopig niet vast te stellen in de Energievisie Borne, in afwachting van het proces om binnen de RES Twente te komen tot een regionale clustering.

De mogelijk geschikte zoekgebieden langs de gemeentegrens met Almelo blijven gehandhaafd, maar worden voorlopig niet vastgesteld in de Energievisie Borne.
Voor het overige geeft de zienswijze geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie Borne

Zienswijze 17.

Samenvatting inhoud
In de zienswijze wordt aangegeven dat het aanwijzen van zoekgebieden voor wind in onmiddellijke nabijheid van het landgoed Weleveld niet gewenst is. En deze zoekgebieden derhalve naar ongeschikt moeten worden gewijzigd.

Reactie gemeente
Het feit of het grondgebied onderdeel is van een landgoed is geen criterium voor de geschiktheid/ongeschiktheid. Voor wind is gekeken naar de landschappelijke waarde in combinatie met een aantal technische aspecten zoals de geadviseerde geluidscontouren.

Op basis van aangescherpte criteria voor zoeklocaties voor wind blijven een aantal mogelijk geschikte zoekgebieden in de gemeente Borne gehandhaafd. Het zoekgebied in de nabijheid van het landgoed Weleveld zou een mogelijk geschikte locatie kunnen zijn om in een samenwerking met de gemeente Tubbergen tot ontwikkeling te laten komen. Op basis van een ingezet traject om te komen tot regionale clustering van windlocaties, zullen dit en andere mogelijk geschikte zoekgebieden (voorlopig) niet vastgesteld worden in de Energievisie Borne.

Advies
Op grond van een op 29 september 2020 door de gemeenteraad vastgestelde motie om te komen tot een regionale clustering van duurzame opweklocaties, het proces dat in navolging gestart is binnen de RES Twente om tot een regionale clustering van windlocaties te komen, wordt voorgesteld:
a) de zoekgebieden voor wind op grondgebied van de gemeente Borne aan te scherpen. Vanuit landschapsbeleving wordt voorgesteld om solitaire windturbines uit te sluiten. Daarmee wordt versnippering van opwekcapaciteit in het landschap voorkomen. Voorgesteld wordt om grootschalige windparken uit te sluiten. Omdat het grondgebied van Borne daarvoor te kleinschalig is. Voorgesteld wordt om alleen zoekgebieden in stand te houden die voldoende robuust zijn om een lijnopstelling van minimaal 3 windturbines te kunnen plaatsen. Hetzij volledig op eigen grondgebied, hetzij in een intergemeentelijke samenwerking;
b) de zoekgebieden voorlopig niet vast te stellen in de Energievisie Borne, in afwachting van het proces om binnen de RES Twente te komen tot een regionale clustering.

Het mogelijk geschikte zoekgebied in de nabijheid van het Weleveld blijft gehandhaafd als een mogelijk in samenwerking met de gemeente Tubbergen te ontwikkelen locaties, maar wordt voorlopig niet vastgesteld in de Energievisie Borne.
Voor het overige geeft de zienswijze geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie Borne.

Zienswijze 18.

Samenvatting inhoud
In de zienswijze wordt een visie gegeven op welke wijze geluidshinder en slagschaduw van windturbines gemeten zouden moeten worden. Verder wordt benadrukt dat draagvlak in de omgeving voor opwekinitiatieven belangrijk zijn. En dat bij de beoordeling van zoekgebieden voor duurzame energieopwekking ook gekeken moet worden naar de landschappelijke en milieutechnische impact in aangrenzende gemeentegebieden.

Reactie gemeente
Op basis van aangescherpte criteria voor zoeklocaties voor wind blijven een aantal mogelijk geschikte zoekgebieden in de gemeente Borne gehandhaafd. Maar zullen deze zoekgebieden, op basis van een ingezet traject om te komen tot regionale clustering van windlocaties, (voorlopig) niet vastgesteld worden in de Energievisie Borne.

Met betrekking tot effectieve geluidhinder en slagschaduw richt de gemeente Borne zich naar de wettelijke voorschriften die daarvoor bestaan. De gehanteerde geluidscontouren zijn indicatief.
Indien op termijn mogelijk geschikte zoekgebieden alsnog vastgesteld worden en mocht er sprake zijn van concrete initiatieven voor wind in de mogelijk geschikte zoekgebieden, dan dienen deze specifiek onderzocht te worden op milieu- en gezondheidseffecten.

Een belangrijk te beoordelen onderdeel van het omgevingsproces bestaat uit het verkrijgen van voldoende draagvlak vanuit de omgeving en zo mogelijk voldoende financiële participatie in het initiatief.
De gemeente Borne betrekt bij het aanwijzen van mogelijke zoekgebieden voor zon en wind ook de landschappelijke waarden van aangrenzende gemeentegronden en eventuele milieutechnische beperkingen.

Advies
De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie Borne.

Zienswijze 19.

Samenvatting inhoud
In de zienswijze worden zorgen geuit over de gezondheids- en welzijnsaspecten van windmolens voor de bewoners en de mogelijke waardevermindering van onroerend goed. Bewoners geven aan graag een gesprek te willen met de gemeente Borne indien er sprake is van een concreet initiatief.

Reactie gemeente
Bij de definiëring van zoekgebieden voor wind is gekeken naar met name geadviseerde geluidscontouren en naar de landschappelijke waarden. Gezondheidseffecten zijn niet beoordeeld.

Op basis van aangescherpte criteria voor zoeklocaties voor wind blijven een aantal mogelijk geschikte zoekgebieden in de gemeente Borne gehandhaafd. Deze zoekgebieden zullen, op basis van een ingezet traject om te komen tot regionale clustering van windlocaties, (voorlopig) niet vastgesteld worden in de Energievisie Borne.

Mochten de zoekgebieden in een latere fase alsnog vastgesteld worden dan zal in de fase van een vergunningaanvraag van initiatiefnemers milieutechnisch onderzoek en een gezondheidseffectscreening met betrekking tot een beoogde locatie gevraagd worden.

Omtrent eventuele waardedaling van onroerend goed in de nabijheid van zonneparken en/of windturbines zijn ons geen rapportages bekend die de stelling bevestigen.

Advies
De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie Borne.

Zienswijze 20.

Samenvatting inhoud
De zienswijze pleit voor het vrijwaren van de Zenderense Es van duurzame energieopwekking. Er zijn vragen waarom het geplande zonnepark van Twence op de Elhorst Vloedbelt niet in zijn totaliteit aan Borne wordt toebedeeld.
Er heerst een gevoel van een oneerlijke verdeling van geschikte en mogelijk geschikte gebieden voor duurzame energieopwekking in het buitengebied. En de vrees dat Zenderen niet de vruchten kan plukken van de te vestigen mestverwaarder. Namelijk dat Zenderen welhaast aan alle kanten omsloten lijkt te worden door zoekgebieden. Indiener vraagt ook om aandacht voor de herplanting van bos omdat bomen juist CO2 opnemen.

Reactie gemeente
Bij de bepaling van zoekgebieden voor zon zijn zeer hoog gewaardeerde landschappelijke gebieden uitgesloten. Een groot deel van de Zenderense Es voldoet hieraan. Randen van deze es hebben een hoge landschappelijke waarde. Daar zoudenonder stringente landschappelijke inrichtingsprincipes zonneparken mogelijk zijn.

Dat de duurzame energieopwekking door Twence op Elhorst Vloedbelt slechts naar rato van het aandeelhouderschap van de gemeente Borne aan de Bornse opgave toebedeeld wordt, komt voort uit bestuurlijke afspraken die hierover gemaakt zijn. Evengoed geldt dat Borne naar rato duurzame energieopwekking toebedeeld krijgt die op andere Twence locaties in ander gemeenten opgewekt wordt.

De geschiktheid/ongeschiktheid van gebieden voor zonnevelden is gebaseerd op landschappelijke waarden van het grondgebied. Het al of niet evenredig verdelen over dorpskernen is geen criterium.

Onze insteek is dat de omgeving de vruchten moet kunnen plukken van duurzaamheidsinitiatieven. Daarom zal ook in het geval van het zonnepark van Twence op de Elhorst Vloedbelt een inspanning plaatsvinden om bewoners uit de omgeving financieel te laten participeren.
De productie van biogas via mestvergisting kan worden opgewaardeerd naar groen gas. Hier ligt een mogelijke optie om lastig te verduurzamen woningen in Zenderen op aan te sluiten.

Met Twence wordt afgestemd welke inspanningen zij gaan verrichten om tot een goede ruimtelijke inpassing van het geplande zonnepark op de Elhorst-Vloedbelt te komen, onder meer via de herplanting van bos.

Advies
Naar aanleiding van de zienswijze is nogmaals kritisch naar de geschiktheid van de Zenderense Es voor zonnevelden gekeken. Omdat de randen van de es in de landschapsbeleving onlosmakelijk verbonden zijn met de totale structuur van de es tussen Borne en Zenderen wordt geadviseerd een groter gebied tussen Borne en Zenderen uit te sluiten van de mogelijkheid tot het plaatsen van zonnepanelen.

Voor het overige geeft de zienswijze geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie Borne.

Zienswijze 21.

Samenvatting inhoud
Indiener verzoekt de gemeente Borne bij initiatieven voor duurzame energieopwekking uit zon en/of wind en gelegen in de directe omgeving langs de grens van de gemeente Hof van Twente, inwoners in het aangrenzende gebied van die gemeente proactief te betrekken.

Reactie gemeente
De gemeente Borne stelt naast de Energievisie een specifiek beleidsdocument vast waaraan initiatieven voor duurzame energieopwekking getoetst worden. Het betreft hier ruimtelijke/landschappelijke inrichtingscriteria en criteria voor omgevingsparticipatie, zowel op het gebied van maatschappelijk draagvlak als op het gebied van financieel coöperatief eigenaarschap.
Voor mogelijke initiatieven langs de grens met de gemeente Hof van Twente zullen bewoners uit die gemeente betrokken moeten worden door initiatiefnemer.

Advies
De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van de Energievisie Borne.